

In Memoriam

W. H. Meulkens
1918-1989

Van 2^e Luitenant-Waarnemer tot Luitenant-Kolonel

Bron: K. Meulkens

Willem Hendrik Meulkens werd geboren op 19 april 1918 te Palembang op Zuid Sumatra in Indonesië. Zijn ouders waren in 1915 vanuit Nederland verhuisd naar Indonesië i.v.m. de werkzaamheden van zijn vader bij Rijkswaterstaat. Na enige jaren verhuisde het gezin terug naar Nederland waarna zij gingen wonen op het adres Marconistraat 46 te Den Haag.

Op 20-jarige leeftijd ging de toen nog minderjarige Willem Meulkens, met toestemming van zijn ouders, in militaire dienst. Na zijn militaire opleiding kwam hij terecht bij het 2^e Luchtvaartregiment van de Vlieg Afdeling van het Nederlandse Leger waar hij werd aangesteld als 2^e Luitenant-Waarnemer bij de IVe Groep van de Strategische Verkenning Afdeling. (IV-2 LvR-VA). Deze Groep was uitgerust met verouderde tweedekker vliegtuigen van het type Fokker C.V en gestationeerd op het vliegpark Gilze-Rijen. Vliegparkcommandant van Gilze-Rijen was kapitein-vlieger A.W. de Ruyter van Steveninck.

Begin 1940 was de IVe Groep tijdelijk gestationeerd op het vliegpark Welschap (bij Eindhoven) toen het op 9 april 1940 werd overgeplaatst naar het vliegpark Haamstede in het kader van een oefening. Nadat de oefening succesvol werd afgesloten, keerde de IVe Groep op 22 april 1940 terug naar het vliegpark Gilze-Rijen waar het enkele weken later zijn vuurdoop zou ondergaan.

Na weken van oplopende spanningen werd het tenslotte vrijdag 10 mei 1940. In de vroege ochtenduren, omstreeks 04:10 uur, mitrailleurden en bombardeerden Duitse vliegtuigen het vliegpark. Nadat eerst 4 vliegtuigen met hun boordwapens het vliegpark hadden aangevallen, bombardeerden vervolgens 12 vliegtuigen het vliegpark. Nadat omstreeks 06:45 uur de luchtaanval op het vliegpark eindigde bleek dat dankzij de vele loopgraven Willem Meulkens, noch één van de anderen militairen op het vliegpark, gewond waren geraakt. Als gevolg van deze luchtaanval ontving de IVe Groep, even voor 08:00 uur, de order het vliegpark te ontruimen en te verplaatsen naar het vliegpark Haamstede in Zeeland. Kapitein-vlieger J.C. Boogaard was belast met de leiding van het overvliegen van de nog beschikbare vliegtuigen. Kort daarop zou deze commandant een beslissing nemen die voor Willem Meulkens van levensbelang zou blijken.

Die vrijdagochtend, tussen 09:02 en 09:28 uur, startte Willem Meulkens, met als vlieger reserve 2° Luitenant.-vlieger W. Rooseboom, in de Fokker C.V; romPCODE 606, richting vliegpark Haamstede in Zeeland. Het was die ochtend vrijwel onbewolkt en op deze zonovergoten dag zou de temperatuur oplopen van ongeveer 6 graden in de ochtend tot ongeveer 19 graden in de middag. Er waaide een zwakke wind uit het noord-noord-oosten. Na een ongehinderde vlucht landden de uitgeweken vliegtuigen tussen 09:25 en 09:35 uur behouden op het vliegpark Haamstede.

Later in de ochtend kreeg Willem Meulkens op dit vliegpark zijn eerste en enige oorlogsmissie toebedeeld, te weten een bombardementsvlucht naar het vliegpark Waalhaven bij Rotterdam. De aanval zou worden uitgevoerd samen met nog een Fokker C.V maar echter zonder jager-escorte. Willem Meulkens was één van de twee officier-waarnemers die waren uitgeweken naar het vliegpark Haamstede en beschikbaar was om de luchtaanval te leiden.

Aanvankelijk nam Willem Meulkens plaats in de Fokker C.V, voorzien van de romPCODE 606, van 2° Luitenant.-vlieger W. Roosenboom, met wie hij had meegevlogen tijdens de evacuatie van het vliegpark Gilze-Rijen.

Kort voor de voorgenomen start werd het vliegpark Haamstede echter ook gebombardeerd door Duitse vliegtuigen. Na het bombardement liet kapitein-vlieger J.C. Boogaard Willem Meulkens van vliegtuig wisselen omdat beide officieren niet één vliegtuig mochten bemannen. Willem Meulkens stapte hierop over in de Fokker C.V met de romPCODE 614, gevlogen door sergeant-vlieger Klaas Zwarthoed. Deze beslissing redde het leven van Willem Meulkens.

Die ochtend, omstreeks 12:13 uur, stegen beide Fokkers C.V's, de 606 en 614 op van het vliegpark Haamstede. Het bombardement zou uitgevoerd worden vanaf een hoogte van 2.500 meter. Beide vliegtuigen waren daartoe uitgerust met 8 geelgekleurde bommen van elk 25 kg. In formatie vliegend werden beiden Fokker C.V's op weg naar hun doel onderschept door Duitse Messerschmitt jagers. Door de van bovenaf op hen neerduikende Duitse Messerschmitt jagers werden zij hevig beschoten. De vliegers van beide Fokker C.V's trachtten bescherming te zoeken in een lager, in zuidelijke richting, hangende wolk. De vlieger van Willem Meulkens, Klaas Zwarthoed, slaagde er echter niet in om met hun Fokker C.V deze veiligheid te bereiken.

Bron: MLM te Soesterberg

Het hevige vijandelijk vuur ontwijkend door het draaien van korte bochten, slaagde sergeant-vlieger Klaas Zwarthoed erin om een geslaagde noodlanding uit te voeren op het perceel bouwland van de heer M. van den Broek aan de Proostweg (toendertijd Davidsweg genoemd), gelegen in de Oudelandsepolder van Sommelsdijk op het Zuid-Hollandse eiland Goeree-Overflakkee. Het toeval wilde dat dit luchtgevecht zich afspeelde in het zicht van een tante van Willem Meulkens die in Middelharnis woonde en getuige was van het gevecht.

Nadat de Fokker C.V tot stilstand was gekomen verlieten Willem Meulkens en zijn vlieger overhaast de Fokker C.V en renden naar de eerste greppel in het boerenland die zij zagen. Tijdens hun spurt werden beide mannen gemित्रailleerd door de Duitse jagers die hen hadden neergeschoten. Hoewel aan weerszijden van hen de aarde opspatte door inslaande kogels van de Duitse boordwapens bereikten zij ongedeerd een greppel waarin zij dekking zochten. Door de Duitse jagers werd de Fokker C.V uiteindelijk in brand geschoten waarna de bommen, die niet waren afgeworpen, explodeerden. Nadat de Duitse vliegtuigen waren weggevlogen, kwamen beide mannen uit de greppel en werden tegemoet gelopen door boeren gewapend met hooivorken.

Foto Corin Gelderblom. Proostweg, Oudelandsepolder Sommelsdijk zomer 2010.

Voor Willem Meulkens en zijn vlieger was dit nog een angstig moment omdat onduidelijk was of de boeren wisten dat zij Nederlandse bemanningsleden waren. Nadat Willem Meulkens hen had overtuigd dat zij goede Nederlandse mannen waren, werden beide mannen begeleid naar Middelharnis waar zij met de burgemeester op het balkon van het gemeentehuis onthaald werden.

Voor de bemanning van de andere Fokker C.V met de romPCODE 606, waarin Willem Meulkens eerder had plaatsgenomen, was dit hun enige en laatste vlucht. Ook deze Fokker C.V werd neergeschoten waarbij beide bemanningsleden om het leven kwamen.

Gezien de ontwikkelingen aan het front werden Willem Meulkens en zijn vlieger niet meer ingezet. Om zich te onttrekken aan de capitulatie van de Nederlandse strijdkrachten week Willem Meulkens uit naar Zeeland, een gebied dat na de capitulatie op 15 mei 1940 nog doorvocht tot 19 mei 1940. Uiteindelijk gaven ook de overgebleven Nederlandse strijdkrachten in de provincie Zeeland zich over. Als gevolg hiervan raakte Willem Meulkens in krijgsgevangenschap en werd gevangen gezet in Breda.

Enige tijd na de capitulatie werden alle krijgsgevangenen in vrijheid gesteld en volgde de demobilisatie. Willem Meulkens begon een opleiding aan de Academie van Lichamelijke Opvoeding in Amsterdam. Hiervoor reisde hij dagelijks met de trein van zijn ouderlijk huis in Den Haag naar Amsterdam. Het was in deze tijd dat Willem Meulkens werd gevraagd om deel te nemen aan het verzet tegen de Duitse bezetter.

Nadat Willem Meulkens enige tijd actief was als verzetsman werd hij op een gegeven moment opgepakt en gevangengezet in het Oranjehotel te Scheveningen. Door mede-verzetsstrijders werd hij kort daarna bevrijd en vervolgde zijn opleiding in Amsterdam waarbij hij zich tijdens het reizen met de trein zo onopvallend mogelijk gedroeg. Tijdens een feest in Den Haag in 1943 ontmoette Willem Meulkens de vrouw met wie hij na de oorlog in 1945 zou trouwen en met wie hij ten tijde van zijn overlijden bijna 43 jaar was geweest.

In de jacht op bevrijde verzetsstrijder Willem Meulkens en diens verzetsgroep werd door de bezetter tijdens een donkere nacht een inval gedaan in een woning in Den Haag. De Duitse bezetter was van mening dat zij het ouderlijke huis van Willem Meulkens, Marconistraat 46, waren binnengevallen en schoten onmiddellijk de man dood die zij in het huis tegenkwamen. Helaas voor deze man was het huis dat de Duitse bezetter was binnengevallen niet nummer 46 maar nummer 40. Willem Meulkens maakte van deze vergissing direct gebruik wist in de donkere nacht uit zijn woning te vluchten. Doordat het Duitse net zich steeds nauwer sloot rondom de verzetsgroep, besloot de gehele groep uit te wijken naar Engeland. Via IJmuiden zou de groep met een vissersboot naar Engeland proberen te ontsnappen. Eén van de leden van de verzetsgroep besloot echter om niet te gaan i.v.m een meisje die hij eerder had leren kennen. Ook de vrouw die Willem Meulkens op een feest had ontmoet in 1943 stelde hem voor deze keus. Ook Willem Meulkens besloot om niet samen met de verzetsgroep uit te wijken naar Engeland maar bij zijn vriendin te blijven. Later vernam hij dat de gehele verzetsgroep in IJmuiden om het leven was gekomen en dat de verzetsstrijders allen slachtoffers waren geworden van het zogenaamde "Engelandspiel".

Aan het eind van de oorlog werd Willem Meulkens lid van de Binnenlandse Strijdkrachten. Als zodanig was hij betrokken bij o.a. de arrestatie van Anton Mussert en Max Blokzijl voor landverraad. Na de oorlog werd Willem Meulkens weer opgeroepen voor actieve dienst.

Na zijn huwelijk op 11 december 1945 ging hij met zijn vrouw naar Engeland waar hij bij de Britse Royal Air Force (R.A.F.) een opleiding tot vlieger volgde. Door Z.K.H. Prins Bernhard werd hem aan het eind van zijn opleiding zijn "wings" uitgereikt. Hierna keerde hij met zijn vrouw terug naar Nederland waar hij carrière maakte bij de naoorlogse Koninklijke Luchtmacht.

In Amerika volgde hij later nog een opleiding tot helikopter piloot. Willem Meulkens klom op binnen de Koninklijke Luchtmacht van 2e Luitenant-Waarnemer tot Luitenant-Kolonel in welke rang hij door het bereiken van de pensioengerechtigde leeftijd de actieve dienst verliet. Willem Meulkens bekleedde diverse functies tijdens zijn carrière en diende op verschillende locaties.

Door zijn sportieve instelling en zijn atletische bouw nam Willem Meulkens ook deel aan sportieve activiteiten onder militairen, zoals de Militaire Vijfkamp. Eénmaal slaagde hij er in om kampioen te worden. Willem Meulkens overleed op 28 maart 1989 op 70 jarige leeftijd te Den Haag.

Bron: mw. Meulkens

Door Corin Gelderblom
Den Haag, december 2011

Geraadpleegde bronnen:

- Nabestaanden, weduwe en zoon van W.H. Meulkens
- Archief NIMH
- "De Luchtverdediging in de meidagen 1940" door F.J. Molenaar
- "Squadrons van de Koninklijke Luchtmacht" door Willem Helffrich
- "De Vliegende Hollanders" door Thijs Postma
- "Blijvend Gedenken" door David Hoogzand
- www.wingstovictory.nl
- www.lanasta.eu